

Sosiaali- ja terveyslautakunnan esitys talousarvioksi 2020 ja taloussuunnitelmaksi 2020 – 2023

Sisällys

1	Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala.....	2
1.1	Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset.....	2
1.2	Toimialan keskeiset tavoitteet ja kehittämisen kärkihankkeet.....	3
2	Sosiaali- ja terveyslautakunta.....	5
3	Talous- ja hallintopalvelut.....	6
3.1	Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset.....	6
3.2	Palvelualueen keskeiset tavoitteet.....	6
3.3	Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen 2020.....	7
3.4	Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut.....	7
4	Erikoissairaanhoido.....	8
4.1	Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset.....	8
4.2	Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut.....	9
5	Terveyspalvelut.....	10
5.1	Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset.....	10
5.2	Palvelualueen keskeiset tavoitteet.....	10
5.3	Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen 2020.....	11
5.4	Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut.....	12
6	Perhepalvelut.....	13
6.1	Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset.....	13
6.2	Palvelualueen keskeiset tavoitteet.....	14
6.3	Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen 2020.....	14
6.4	Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut.....	15
7	Vanhus- ja vammaispalvelut.....	16
7.1	Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset.....	16
7.2	Palvelualueen keskeiset tavoitteet.....	17
7.3	Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen 2020.....	17
7.4	Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut.....	19

liite 1: Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan tulokortti v. 2020

1 Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala

Vastuuhenkilö: Jukka T. Salminen

Toimielin: Sosiaali- ja terveyslautakunta

Puheenjohtaja: Pirkko Letto

	TP 2018	KS 2019	TA 2020	%	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Tulot	40 643	43 318	41 951	-3,2 %	42 454	42 964	43 479
Menot	-630 071	-638 773	-664 979	4,1 %	-678 278	-691 844	-705 681
Toimintakate	-589 427	-595 455	-623 028	-4,6 %	-635 824	-648 880	-662 201

	TP 2018	KS 2019	TA 2020	%	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Myyntitulot	14 858	15 648	15 250	-2,5 %	15 433	15 619	15 806
Maksutulot	24 987	27 126	26 160	-3,6 %	26 474	26 792	27 113
Tuet	705	293	284	-3,0 %	287	290	294
Muut tulot	93	252	257	1,9 %	260	263	266
Tulot yhteensä	40 643	43 318	41 951	-3,2 %	42 454	42 964	43 479
Henkilöstömenot	-132 611	-150 212	-156 119	3,9 %	-159 241	-162 426	-165 675
Asiakaspalvelujen ostot	-383 650	-380 163	-393 674	3,6 %	-401 547	-409 578	-417 770
Muiden palvelujen ostot	-63 703	-57 179	-61 439	7,4 %	-62 667	-63 921	-65 199
Materiaalin ostot	-11 247	-11 611	-12 315	6,1 %	-12 562	-12 813	-13 069
Avustukset	-16 292	-17 427	-18 003	3,3 %	-18 363	-18 730	-19 104
Vuokrat	-22 099	-21 840	-23 089	5,7 %	-23 550	-24 021	-24 502
Muut menot	-468	-341	-341	0,0 %	-348	-355	-362
Menot yhteensä	-630 071	-638 773	-664 979	4,1 %	-678 278	-691 844	-705 681
Toimintakate	-589 427	-595 455	-623 028	-4,6 %	-635 824	-648 880	-662 201

1.1 Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan tehtävänä on sosiaali- ja terveyslautakunnan toimialaan sekä suun terveydenhuollon liikelaitoksen tehtäväalueeseen kuuluvien asioiden valmistelu ja täytäntöönpano. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaan kuuluvat talous- ja hallintopalvelujen, perhepalvelujen, vanhus- ja vammaispalvelujen ja terveystalouden palvelualueet sekä Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos. Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos toimii kunnallisena liikelaitoksena ja on johtokuntansa alainen.

Toimiala vastaa erikoissairaanhoidon järjestämisestä/tuottamisesta. Apulaiskaupunginjohtajan tehtävänä on vastata erikoissairaanhoidon yhteistyöstä. Kuntaneuvottelut Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) kanssa käydään yhdessä palvelualuejohtajien kanssa.

Toimiala järjestää palvelut kumppanuuksia hyödyntäen yhteistyössä kuntien, kuntayhtymien, yritysten ja järjestöjen kanssa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialarakenne säilyy Uusi Vantaa -organisaatiomuutoksessa ennallaan lukuun ottamatta kaupunkitason mallin mukaisia ratkaisuja hallinnon organisoimisesta; nämä muutokset valmistellaan tulemaan voimaan vuoden 2021 alussa. Hallitusohjelman mukaan sosiaali- ja terveystalouden palvelujen järjestäminen kootaan kuntaa suuremmille itsehallinnollisille alueille; hallitus selvittää Uudenmaan, pääkaupunkiseudun tai

Helsingin alueen erillisratkaisun yhteistyössä alueen kaupunkien ja kuntien kanssa vuoden 2019 loppuun mennessä.

Merkittävin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin vaikuttava toimintaympäristön muutos on Vantaan voimakas väestönkasvu ja väestön ikääntyminen. Myös lapsiperheiden määrä kasvaa. Väestö kasvaa taloussuunnitelmakaudella 4000 - 4500 asukkaalla vuosittain, ja 75 vuotta täyttäneiden määrä noin tuhannella. Väestömuutokset aiheuttavat merkittäviä kustannuspaineita sosiaali- ja terveydenhuoltoon.

Väestön kasvun, ikääntymisen ja palvelutarpeiden muutosten ohella paineita palvelujen järjestämiseen aiheuttavat lainsäädännön muutokset. Hallitusohjelma sisältää useita kirjauksia, jotka toteutuessaan vaikuttavat toimialan velvoitteisiin. Mahdolliset hoitotakuun ja henkilöstön vähimmäismitoituksen tiukennukset ovat merkittävä haaste palveluvelvoitteiden toteuttamiselle sekä resurssien riittävyyden että pätevän henkilöstön saatavuuden näkökulmista.

Talousarviovuonna toimialaan vaikuttavia keskeisiä lainsäädännön muutoksia ovat mm. jalkihuollon laajeneminen, rintamaveteraanien kotiin vietävien palvelujen korvausmuutos ja lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan lainsäädännön uudistus. EU:n tietosuoja-asetus ja toisiolaki ovat lisänneet vaatimuksia toimialalle.

Uusi asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotti otettiin toimialalla käyttöön vuonna 2019. Järjestelmän kehitystyö jatkuu tiiviisti Apotti Oy:n kanssa. Uusi järjestelmä mahdollistaa toiminnan raportoinnin ja tilastoinnin uudistamisen. Talousarviovuonna toimialalla panostetaan tiedolla johtamisen kehittämiseen.

Työntekijöiden suuri vaihtuvuus ja työvoimapula kriittisissä ammattiryhmissä ovat haasteita, joiden ratkaisemiseksi toimiala panostaa voimakkaasti. Toimialan tulee varmistaa kilpailukyky työmarkkinoilla. Työn vetovoimaisuus, työmotivaatio ja tarvittava osaaminen varmistetaan ennakkoivasti koulutuksella, osaavalla ja osallistavalla johtamisella sekä mahdollistamalla henkilöstön osallistuminen oman työn kehittämiseen.

Vaikka vantaalaisten sairastavuus on vähäisempää kuin maassa keskimäärin, erot kaupunginosien välillä ovat kuitenkin suuria. Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen tullaan järjestämään Vantaalla Uusi Vantaa -organisaatiomuutoksen yhteydessä ns. matriisimallilla.

Lapsiperheiden tukea vahvistetaan kehittämällä toimialayhteistyönä perhekeskustyömallin mukaista monialaista asiakastyötä tulevien valtakunnallisten linjausten mukaisesti.

Talousarvio sisältää 1,2 prosentin tuottavuusvaatimuksen. Ostopalvelujen kustannustason nousu on nopeutunut 2019, ja nousu jatkuu talousarviovuonna. Toimialan henkilöstösuunnitelma on sopeutettu kaupunginhallituksen antamaan kehikseen.

Irtaimen omaisuuden määrärahoja käytetään toimitilojen laitteistukseen ja kalustamiseen uudisrakentamisen, perusparannuksen tai uuden toiminnan aloittamisen yhteydessä.

1.2 Toimialan keskeiset tavoitteet ja kehittämisen kärkihankkeet

Tulevina vuosina sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämistyön kärkiä ovat palvelujen saatavuuden parantaminen toimintatapoja asukaslähtöisesti uudistaen ja digitalisaatiota hyödyntäen, henkilöstön työhyvinvoinnin, saatavuuden ja pysyvyyden varmistaminen, palvelujen vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden tehostaminen tietojohdusta kehittämällä sekä asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan talousarvioesitys perustuu kaupunkitason strategisten tavoitteiden jalkauttamiseen ja toimintaympäristöstä nouseviin haasteisiin vastaamiseen. Vuoden 2020 tuloskorttiin tiivistyvän strategian keskeisiä tavoitteita ovat:

- kestävän talouden toteutumisen varmistaminen tuottavuutta lisäämällä
- vantaalaisten hyvinvoinnin tukeminen ja palvelutarpeen ehkäisy eri väestöryhmät huomioiden toimintamalleja uudistaen sekä kaupunkitasoisia hyvinvointia tukevia ohjelmia ja toimenpiteitä edistäen
- perhepalveluja kehitetään kokonaisuutena painottamalla ehkäisevää toimintaa.
- uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin toiminnan vakiinnuttaminen ja tiedolla johtamisen kehittäminen toimialalla
- palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden parantaminen mm. digitalisaatiota, puhelinpalveluja ja matalan kynnyksen palveluja kehittäen
- henkilöstön pysyvyyden ja jaksamisen tukeminen ja rekrytoinnissa onnistuminen
- edelleen rakennetaan henkilöstön ja johdon välistä myönteistä keskustelukulttuuria ja avointa vuoropuhelua
- vaikutusten ennakkoarvointi kaupungin linjausten mukaisesti
- Uusi Vantaa -organisaation rakentamiseen ja sote-uudistuksen valmisteluun osallistuminen.

Toimialan strategisten tavoitteiden lisäksi toteutetaan useita toimintatapojen muutoksia ja kehittämistoimia, jotka konkretisoituvat palvelualueiden toiminnassa ja asiakasrajapinnassa.

2 Sosiaali- ja terveyslautakunta

	TP 2018	KS 2019	TA 2020	%	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Tulot	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Menot	-117	-133	-133	0,0 %	-136	-138	-141
Toimintakate	-117	-133	-133	0,0 %	-136	-138	-141

	TP 2018	KS 2019	TA 2020	%	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Myyntitulot	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Maksutulot	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Tuet	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Muut tulot	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Tulot yhteensä	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Henkilöstömenot	-73	-61	-61	0,0 %	-63	-64	-65
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-43	-69	-69	0,0 %	-70	-71	-73
Materiaalin ostot	-1	-2	-2	0,0 %	-2	-2	-2
Avustukset	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Vuokrat	0	-1	-1	0,0 %	-1	-1	-1
Muut menot	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Menot yhteensä	-117	-133	-133	0,0 %	-136	-138	-141
Toimintakate	-117	-133	-133	0,0 %	-136	-138	-141

Sosiaali- ja terveyslautakunta huolehtii kaupungin tehtäväksi säädetystä sosiaalihuollosta ja terveydenhuollosta sikäli kuin näistä tehtävistä ei ole erikseen määrätty sekä kaupunginvaltuuston hyväksymän Vantaan kaupungin sosiaalisen luototuksen rahaston säännön mukaisista tehtävistä. Lautakunta toimii tilaajalautakuntana suhteessa suun terveydenhuollon liikelaitokseen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta tehtäväalueellaan päättää:

- työvoiman ja muiden voimavarojen sijoittamisesta eri palvelualueille,
- vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisten henkilökuljetusten hankinnasta,
- asiakasmaksuista, mukaan lukien Suun Terveydenhuollon asiakasmaksut, ja
- toimipisteen perustamisesta tai lakkauttamisesta.

Yksilöasioiden jaosto päättää:

- yksilöä ja perhettä koskevien päätösten tekemisestä, ja
- ne asiat, joissa asiakas on saattanut viranhaltijan tekemän päätöksen jaoston käsiteltäväksi.

Tehtäväalue sisältää sosiaali- ja terveyslautakunnan ja sen jaoston luottamushenkilötoiminnan kustannukset. Kustannukset koostuvat kokouspalkkioista, matkakuluista sekä muista kokouksiin liittyvistä kustannuksista ja luottamushenkilöiden koulutuskustannuksista. Lautakunta kokoontuu kesätaukoa lukuun ottamatta noin kuukausittain.

•

3 Talous- ja hallintopalvelut

	TP 2018	KS 2019	TA 2020	%	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Tulot	212	300	305	1,7 %	309	312	316
Menot	-5 587	-8 529	-7 450	-12,7 %	-7 599	-7 751	-7 906
Toimintakate	-5 375	-8 229	-7 145	13,2 %	-7 290	-7 438	-7 589

	TP 2018	KS 2019	TA 2020	%	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Myyntitulot	194	119	119	0,0 %	120	122	123
Maksutulot	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Tuet	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Muut tulot	18	181	186	2,8 %	188	191	193
Tulot yhteensä	212	300	305	1,7 %	309	312	316
Henkilöstömenot	-4 484	-5 993	-4 724	-21,2 %	-4 819	-4 915	-5 014
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-610	-1 957	-1 800	-8,0 %	-1 836	-1 873	-1 910
Materiaalin ostot	-131	-89	-89	0,0 %	-91	-92	-94
Avustukset	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Vuokrat	-360	-489	-836	70,9 %	-853	-870	-888
Muut menot	-1	0	0	0,0 %	0	0	0
Menot yhteensä	-5 587	-8 529	-7 450	-12,7 %	-7 599	-7 751	-7 906
Toimintakate	-5 375	-8 229	-7 145	13,2 %	-7 290	-7 438	-7 589

3.1 Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Talous- ja hallintopalvelujen palvelualue vastaa keskitetysti toimialan talouteen, hallintoon, henkilöstöasioihin ja kehittämisen koordinointiin liittyvistä tehtävistä ja toimialan tieto- ja viestintäratkaisujen kehittämisestä ja koordinoinnista sekä tarjoaa tukipalveluja toimialan muille palvelualueille.

Talous- ja hallintopalvelut koordinoi yhteistyötä kaupungin keskushallinnon ja palvelukeskusten kanssa. Palvelualue tuottaa palvelunsa pääosin omana toimintana. Talous- ja hallintopalvelujen menomäärärahassa on varauduttu toimialalla ulkopuolisella rahoituksella toteutettavien hankkeiden menoihin sekä muihin toimialan velvoitteisiin. Digitaalisten palvelujen yksikkö hallinnoi Vantaan Apotti-hanketta, jonka määrärahoista vastaa tietohallinnon palvelukeskus.

Apotti-hankkeen I ja II vaiheen jälkeiset toimenpiteet jatkuvat edelleen vuonna 2020. Järjestelmän toimintaa optimoidaan ja siihen perustuvaa tiedolla johtamista kehitetään.

Talous- ja hallintopalvelut osallistuu tulevan sote-uudistuksen valmisteluun ja koordinointiin siten, kuin siitä päätetään. Sote-valmistelu saattaa lisätä lähtövaihtuvuutta palvelualueella.

Palvelualueelle perustetaan yksi uusi vakanssi tukemaan tiedolla johtamista (tiedolla johtamisen erityisasiantuntija).

3.2 Palvelualueen keskeiset tavoitteet

- Palveluprosessien digitalisaatiota edistetään.
- Toimialan tuottavuuden ja tiedolla johtamisen kehittämistä tuetaan Lean-menetelmien avulla.
- Toimialan johdon ja esimiesten saama johtamisen tuki varmistetaan.

- Palvelusetelijärjestelmää kehitetään yhteistyössä alueen kuntien ja HUS:n kanssa. Palvelusetelien hyödyntämistä toimialalla tuetaan lisäämällä kuntalaisten tietoisuutta sekä parantamalla niiden käyttöön ohjausta.

3.3 Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen 2020

- Apotti-järjestelmän toimivuus ja palvelut vakiinnutetaan.
- Sote-uudistuksen valmisteluun osallistutaan.
- Tietojärjestelmiin perustuvaa tiedolla johtamista kehitetään. Perustetaan tiedolla johtamisen erityisasiantuntijan tehtävä tukemaan toimialatasoista tiedolla johtamista.
- Mahdollisia henkilökunnan vaihtuvuuden riskejä pyritään minimoimaan.
- Kehitetään toimintoja hankittavan uuden palvelusetelijärjestelmän avulla.
- Ostopalvelujen vaikuttavuuden kehittämistä jatketaan yhteistyössä palveluntuottajien kanssa.
- Sosiaalitoimen asiakas- ja potilasasiakirjojen seulonta- ja järjestämistyötä yksiköissä jatketaan. Päättäneiden asiakkuuksien asiakas- ja potilasasiakirjat siirretään sosiaali- ja terveystoimen keskitettyyn arkistoon.
- Toimialan aktiivista otetta palvelujen ja toiminnan kehittämisessä edistetään mm. koordinoimalla kansallisten hyvinvointia ja terveyttä edistävien hankkeiden toteutusta Vantaalla.
- Hyvinvointiohjelman ja muiden strategisten ohjelmien toimeenpanoa tuetaan ja koordinoidaan niistä raportointia.
- Lakimuutosten edellyttämät ohjeistukset laaditaan, ja palvelualueita tuetaan koulutuksin ja konsultoinnilla.

3.4 Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

Talous- ja hallintopalvelut	TP 2017	TP 2018	KS 2019	TA 2020
Toimialan henkilöstömäärä ⁽¹⁾	2 655	2 669	2 775	2873
Toimialan esimiesten määrä ⁽¹⁾	191	197	197	201
Talous- ja hallintopalv. henkilöstömäärä ⁽²⁾	69	79	85	85
Hallinnollisten tehtävien toteutunut työaika henkilöstövuosina	53,8	62,9	67,5	67,5
Talous- ja hallintopalvelujen henkilöstö / toimialan henkilöstö	2,6 %	3,0 %	3,1 %	3,0 %
Talous- ja hallintopalvelujen henkilöstö / toimialan esimiesten määrä	36,1 %	40,1 %	43,1 %	42,3 %

1) Sis. suun terveydenhuollon liikelaitoksen.
2) Sis. tietohallinnon rahoittaman Apotti-hankkeen määräaikaisten ja tietosuoja-asetuksen toimeenpanon arkistotyöhön kohdistuvat määräaikaisten tehtävät

4 Erikoissairaanhoito

	TP 2018	KS 2019	TA 2020	%	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Tulot	1 154	1 670	1 300	-22,2 %	1 316	1 331	1 347
Menot	-236 131	-239 441	-244 460	2,1 %	-249 349	-254 336	-259 423
Toimintakate	-234 977	-237 771	-243 160	-2,3 %	-248 034	-253 005	-258 076

	TP 2018	KS 2019	TA 2020	%	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Myyntitulot	1 154	1 670	1 300	-22,2 %	1 316	1 331	1 347
Maksutulot	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Tuet	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Muut tulot	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Tulot yhteensä	1 154	1 670	1 300	-22,2 %	1 316	1 331	1 347
Henkilöstömenot	-3 670	-3 749	-4 117	9,8 %	-4 199	-4 283	-4 369
Asiakaspalvelujen ostot	-226 985	-230 224	-234 810	2,0 %	-239 506	-244 296	-249 182
Muiden palvelujen ostot	-5 475	-5 468	-5 533	1,2 %	-5 644	-5 757	-5 872
Materiaalin ostot	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Vuokrat	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Muut menot	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Menot yhteensä	-236 131	-239 441	-244 460	2,1 %	-249 349	-254 336	-259 423
Toimintakate	-234 977	-237 771	-243 160	-2,3 %	-248 034	-253 005	-258 076

4.1 Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Vantaa hankkii erikoissairaanhoidon palvelut pääasiassa Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriltä (HUS). HUS tuottaa kunnalle palvelutuotteina NordDRG-tuotteita (hoitokokonaisuuksia), käyntituotteita, hoitopäivätöitä sekä terveydenhuoltolain mukaisia erikoislääkärin konsultaatioita. Osa konsultaatio- ja koulutustoiminnasta toteutuu Vantaan terveysasemilla. HYKS Akuutti jatkaa Vantaan perusterveydenhuollon päivystyksen tuottamista osana Peijaksen yhteispäivystä.

Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala tekee HUS:n kanssa vuosittain kirjallisen palvelusopimuksen erikoissairaanhoidon palvelujen tuottamisesta ja kehittämisestä. Lisäksi palvelutuotannon toteutusta seurataan suunnittelukokouksissa noin neljä kertaa vuodessa. Toimiala toimii tiiviissä yhteistyössä kaupunkia edustavien HUS-luottamushenkilöiden kanssa ja tukee Vantaan HUS-omistajaohjausta. Kuntaneuvotteluissa pyritään siihen, että sekä HUS:n, että Vantaan talousarviossa on erikoissairaanhoidon menojen osalta sama määräraha.

Potilaat ohjautuvat erikoissairaanhoitoon lääkärin läheteellä. Läheteistä yli puolet kirjoitetaan Vantaan omilta terveysasemilta. Erikoissairaanhoito tekee läheteen perusteella kiireellisyys- ja hoidon tarpeen arvioinnin, joka terveydenhuoltolain mukaan on aloitettava kolmen viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut erikoissairaanhoitoon. Tarvittavat tutkimukset tulee aloittaa kolmen kuukauden sisällä ja varsinaiseen hoitoon on päästävä kuudessa kuukaudessa (Terveydenhuoltolaki 1326/2010). Kiireellinen sairaanhoito annetaan ilman lähetettä.

Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välistä yhteistyötä kehitetään. Erikoissairaanhoito on hyvällä yhteistyöllä jalkautunut Vantaan terveysasemille ortopedian, reumatologian, psykiatrian, gastroenterologian ja kardiologian erikoisaloilla. Ihotautien alalla omaa diagnostista ja hoitotaitoa on kehitetty HUS:n koulutustuella, ja erikoissairaanhoidon konsultaatio on vakiintunut toimimaan etäkonsultaationa HUS:iin. Haavanhoitotoimintaa kehitetään edelleen yhteistyössä Vantaan sairaalan ja HUS:n haavakeskuksen kanssa.

Psykiatrian erikoisalalla mielenterveyspalvelujen matalan kynnyksen vastaanottotoiminnassa on täysipäiväisesti toiminut HUS:n työntekijöitä. Yhteistyötä psykiatrian ja päihde- ja mielenterveyspalvelujen välillä kehitetään edelleen. Vantaan päihdepalvelujen työntekijä työskentelee pysyvästi Peijaksen sairaalan päivystyksessä.

4.2 Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

Erikoissairaanhoito	TP 2017	TP 2018	KS 2019	TA 2020 ²⁾
Tuotteistetut hoitokokonaisuudet	90 224	93 956	92 374	93 485
Poliklinikkakäynnit	269 911	274 219	263 003	292 826
Vuodeosastohoitopäivät	31 168	32 585	31 148	30 448
Kaikki jonossa olevat	2 149	2 289	2 181	2 300
Laskutetut siirtoviivepäivät /milj. eur.	..	0,2	0	0
Erikoissairaanhoidon palvelusopimuksen arvo/ milj. eur. ¹⁾	218,0	229,5	230,0	234,6
Euroa/asukas	977	1006	1008	1009
Euroa/hoitokokonaisuus (hinnoiteltu tuote)	1 547	1 534	1 516	1 494
1) Vantaan talousarviossa erikoissairaanhoitoon varattu määräraha. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS) ja Vantaan kaupunki neuvottelevat erikoissairaanhoidon tuotekokonaisuuksien määrästä ja kokonaiskustannusarviosta vuosittain. Neuvottelutulos kirjataan palvelusopimukseen. 2) Tässä käytetyt luvut ovat suoritteiden osalta 2019 tammi-huhtikuun tietojen perusteella tehty vuosiennuste.				

5 Terveyspalvelut

	TP 2018	KS 2019	TA 2020	%	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Tulot	3 923	4 100	4 162	1,5 %	4 212	4 262	4 314
Menot	-93 903	-97 752	-100 358	2,7 %	-102 365	-104 412	-106 501
Toimintakate	-89 980	-93 652	-96 196	-2,7 %	-98 153	-100 150	-102 187

	TP 2018	KS 2019	TA 2020	%	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Myyntitulot	1 510	1 516	1 516	0,0 %	1 534	1 553	1 572
Maksutulot	2 328	2 576	2 638	2,4 %	2 670	2 702	2 734
Tuet	54	3	3	0,0 %	3	3	3
Muut tulot	30	5	5	0,0 %	5	5	5
Tulot yhteensä	3 923	4 100	4 162	1,5 %	4 212	4 262	4 314
Henkilöstömenot	-36 088	-39 654	-41 549	4,8 %	-42 380	-43 227	-44 092
Asiakaspalvelujen ostot	-27 557	-28 185	-28 427	0,9 %	-28 996	-29 576	-30 167
Muiden palvelujen ostot	-14 764	-14 780	-14 392	-2,6 %	-14 680	-14 973	-15 273
Materiaalin ostot	-7 800	-7 569	-8 219	8,6 %	-8 384	-8 551	-8 722
Avustukset	-34	-5	-65	1125,5 %	-67	-68	-69
Vuokrat	-7 565	-7 454	-7 601	2,0 %	-7 753	-7 908	-8 067
Muut menot	-95	-104	-104	0,0 %	-106	-108	-110
Menot yhteensä	-93 903	-97 752	-100 358	2,7 %	-102 365	-104 412	-106 501
Toimintakate	-89 980	-93 652	-96 196	-2,7 %	-98 153	-100 150	-102 187

5.1 Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Terveyspalvelujen tehtävä on edistää kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä ehkäistä ja hoitaa sairauksia. Terveyspalvelut järjestää ja tuottaa väestön tarpeen mukaiset, terveydenhuoltolain edellyttämät terveyspalvelut, neuvola-, koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon palvelut, lääkinnällisen kuntoutuksen sekä perustason mielenterveyspalveluja ja perus- ja erityistason päihdepalveluja.

Terveysasemia on seitsemän. Niiden palvelutarjontaan kuuluu lääkärin, sairaanhoitajan, terveydenhoitajan, puhe-, toiminta-, fysio- ja ravitsemusterapeuttien vastaanotot, tartuntatauti-, hygieniä-, diabetes- ja jalkaterapiayksiköt, ehkäisy- ja perhesuunnitteluneuvola sekä mahasuolikanavan tähyystyksikkö ja hoitotarvikejakelu. Neuvoloita on 11 ja koulu- sekä opiskeluterveydenhuollon toiminnot järjestetään noin 80 oppilaitoksessa. Päihde- ja mielenterveyspalveluja tarjotaan terveysasemien lisäksi päihdepoliklinikoilla ja terveysneuvontapisteissä sekä ympärivuorokautista hoitoa tarjoavassa päihdevieroitusyksikössä. Vantaan terveyspalvelut on osa Helsingin Yliopiston Akateeminen terveyskeskus -toimintaa ja ansioitunut nuorten lääkärin kouluttaja.

Vantaan väestönkasvun seurauksena myös terveyspalvelujen käyttötarve lisääntyy. Mielenterveyteen liittyvät ongelmat ovat lisääntyneet. Myös monikulttuurisuus lisääntyy.

Palvelualueelle perustetaan yhteensä 16 uutta vakanssia: terveysasemien keskitettyyn puhelinpalveluun 5 vakanssia (sairaanhoitaja), ennaltaehkäiseviin palveluihin 4 vakanssia (terveydenhoitaja) sekä palvelualueen eri toimintoihin yhteensä 7 lääkäri- ja sairaanhoitajavakanssia. Lisäksi esitetään perustettavaksi Seure Oy:n kanssa hoitajille resurssipoolia. Terveysasemien tukipalveluja kehitetään, jotta hoitohenkilökunta voi keskittyä hoitotyöhön.

5.2 Palvelualueen keskeiset tavoitteet

- Palvelut ovat aiempaa asiakaslähtöisempiä, ja asiakasta osallistetaan aiempaa enemmän.
- Kaikkien palveluyksikköjen oikea-aikainen hoitoonpääsy nopeutuu.
- Henkilöstön työhyvinvointi kohenee.
- Toiminnan tuottavuus ja vaikuttavuus paranevat.

5.3 Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen 2020

- Yhteyden saamista terveysasemien puhelinpalveluun parannetaan henkilöstön koulutuksella sekä työprosessien ja toimintamallien kehittämisellä.
- Hoitoonpääsyä terveysasemavastaanotoille nopeutetaan kehittämällä asiakassegmentointia ja sen mukaisia uusia työtapoja ja toimintamalleja.
- Kaikissa palveluissa täydennetään perinteistä vastaanottotoimintaa etäkontaktein (puhelinkontaktit, videovastaanotot, sähköiset palvelut) ja ryhmämuotoisella toiminnalla, jotta hoitoonpääsy nopeutuu ja hoidettavien potilaiden määrää saadaan lisättyä.
- Asiakkaiden omahoitoa tuetaan (Maisa, eHTA, omahoito-ohjeet ja -pisteet)
- Tuottavuutta parannetaan ja työntekoa sujuvoitetaan vakioimalla toimintoja systemaattisesti kaikissa palveluyksiköissä sekä laajentamalla Lean-toimintamalli systemaattisesti koko palvelualueelle.
- Asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotista ja muista tietolähteistä saatavaa tietoa hyödynnetään johdonmukaisesti tiedolla johtamisessa.
- Apottiin kertyvän tiedon avulla kehitetään hoidon vaikuttavuuden mittareita. Tavoitteena on kasvattaa asiakkaan saamaa terveyshyötyä suhteessa käytettyihin resursseihin.
- Henkilöstön osaaminen varmistetaan riittävällä koulutuksella ja muilla osaamista lisäävillä keinoilla.
- Henkilöstö osallistuu systemaattisesti työn kehittämiseen ja työaikakäytäntöjä kehitetään.
- Terveysasemien ilta- ja viikonloppuvastaanotto toteutetaan asteittain kaikilla terveysasemilla. Erityinen huomio kiinnitetään hoitajajonojen lyhentämiseen ja hoitohenkilöstön pysyvyyteen työkuormaa vähentämällä ja työviihtyvyyttä lisäämällä.

5.4 Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

Terveyspalvelut	TP 2017	TP 2018	KS 2019	TA 2020
Terveysasemien keskitetyn puhelinpalvelun suorien puhelujen odotusaika (min, ka)	..	13	5	5
Terveysasemien keskitetyn puhelinpalvelun takaisinsoittojen odotusaika (min, ka)	..	99	60	60
Odotusaika terveysaseman lääkärin vastaanotolle kiireettömässä asiassa potilailla, joilla on omalääkäri (3. vapaa aika lääkärille, vrk, mediaani) *	28,5	27	14	14
Odotusaika terveysaseman lääkärin vastaanotolle kiireettömässä asiassa potilailla, joilla ei ole omalääkärä (3. vapaa aika lääkärille, vrk, mediaani) *	..	..	14	14
Päiväpoliklinikan läpimenoaika hoidontarpeen arvioinnin alkamisesta vastaanotolta uloskirjaukseen (min, mediaani)	..	..	..	60
Äitiys- ja lastenneuvolan käyntien ja käyntejä korvaavien kontaktien lukumäärä **	..	104 323	..	115 000
Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon käyntien ja käyntejä korvaavien kontaktien lukumäärä **	..	72 694	..	76 700
Päihde- ja mielenterveyspalvelujen käyntien ja käyntejä korvaavien kontaktien lukumäärä ***	..	20 686	..	21 000
Terapiapalvelut, hoitopuhelujen osuus vastaanottokäynneistä (%)	..	7,2	..	7,4
*Mediaani on järjestetyn tulostuloksen keskimääräinen luku. Parillisessa tulostuloksen kahden keskimääräisen luvun keskiarvo. ** Sisältää terveydenhoitajien ja lääkäreiden vastaanottokäynnit, ryhmäkäynnit, ryhmätilaisuudet, kotikäynnit, käyntejä korvaavat puhelut ja sähköiset kontaktit. TP2018 luku ei sisällä puhelinkontakteja. *** Sisältää avohoidon ajanvaraukselliset vastaanottokäynnit, ryhmäkäynnit ja kotiin vietävät palvelut				

6 Perhepalvelut

	TP 2018	KS 2019	TA 2020	%	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Tulot	12 702	12 748	12 939	1,5 %	13 094	13 251	13 410
Menot	-109 170	-105 335	-112 522	6,8 %	-114 772	-117 068	-119 409
Toimintakate	-96 468	-92 587	-99 583	-7,6 %	-101 678	-103 816	-105 999

	TP 2018	KS 2019	TA 2020	%	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Myyntitulot	9 039	9 302	9 441	1,5 %	9 554	9 669	9 785
Maksutulot	3 243	3 313	3 363	1,5 %	3 404	3 444	3 486
Tuet	379	90	91	1,5 %	92	94	95
Muut tulot	40	43	44	1,5 %	44	45	45
Tulot yhteensä	12 702	12 748	12 939	1,5 %	13 094	13 251	13 410
Henkilöstömenot	-37 037	-37 910	-39 515	4,2 %	-40 305	-41 111	-41 933
Asiakaspalvelujen ostot	-48 235	-45 033	-50 234	11,6 %	-51 239	-52 264	-53 309
Muiden palvelujen ostot	-8 028	-6 495	-6 580	1,3 %	-6 712	-6 846	-6 983
Materiaalin ostot	-925	-834	-846	1,4 %	-863	-880	-898
Avustukset	-8 790	-9 019	-9 019	0,0 %	-9 199	-9 383	-9 571
Vuokrat	-6 008	-5 917	-6 200	4,8 %	-6 324	-6 450	-6 579
Muut menot	-147	-129	-129	0,0 %	-131	-134	-136
Menot yhteensä	-109 170	-105 335	-112 522	6,8 %	-114 772	-117 068	-119 409
Toimintakate	-96 468	-92 587	-99 583	-7,6 %	-101 678	-103 816	-105 999

6.1 Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Perhepalvelujen tehtävä on edistää asukkaiden hyvinvointia järjestämällä lakisääteisiä, ennaltaehkäiseviä, tukea antavia ja viimesijaisia palveluja. Palvelualue muodostuu psykososiaalisten palvelujen, lastensuojelun, aikuisten ja perheiden sosiaalipalvelujen sekä maahanmuuttajapalvelujen palveluyksiköistä. Taloussuunnitelmakaudella muutokset palvelujen organisoitumisessa arvioidaan ja toteutetaan valtakunnallisten sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämislinjausten mukaisesti, Uusi Vantaa -strategian tavoitteet huomioiden.

Uuden hallitusohjelman strateginen suunta on lapsiperheiden ongelmien ennaltaehkäiseminen ja varhainen tukeminen. Hallitusohjelma sisältää useita perhepalveluja koskevia toimenpiteitä, asiakastyön kohdennuksia ja palvelujen laajentamismahdollisuuksia. Palveluja määrittäviin lakeihin tulevat muutokset mm. laajentavat palvelujen järjestämisen velvoitetta (lastensuojelulain muutos koskien jälkihuoltoa sekä laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta). Lisäksi uusi äitiyslaki lisää lakisääteisiä tehtäviä.

Perhepalvelujen asiakasmäärä ja palvelutarve kasvavat Vantaan väestön voimakkaan kasvun seurauksena, ml. lapsiperheiden määrä ja vieraskielisten osuus väestöstä. Vantaan väestön ja asuinalueiden hyvinvointierojen kasvu edellyttävät tiivistä poikkihallinnollista yhteistyötä perus- ja erityispalvelujen välillä sekä joustavaa ja asiakaslähtöistä toimintatapaa.

Perhepalvelujen keskeisenä tavoitteena on lapsiperheiden hyvinvoinnin kasvu ennaltaehkäisevällä työllä. Tällä pyritään pitkällä tähtäimellä ehkäisemään tarvetta raskaisiin palveluihin kuten lastensuojeluun, erityisesti huostaanottoihin.

Asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin kehittämistä jatketaan ja sen tarjoamat digitaaliset palvelut ja toiminnot vakiinnutetaan osaksi toimintaa.

Palvelualueelle perustetaan yhteensä 19 uutta vakanssia: jälkihuoltoon seitsemän vakanssia (johtava sosiaalityöntekijä, sosiaalityöntekijä, sosiaaliohjaaja), lastensuojelun valvontaan kaksi vakanssia (laatuasiiantuntija, sosiaalityöntekijä), sijaisperheiden tukeen kaksi vakanssia

(sosiaalihjaaja) sekä psykososiaalisiin palveluihin kahdeksan vakanssia (psykologi, lähihoitaja).

6.2 Palvelualueen keskeiset tavoitteet

- Perhepalveluja kehitetään kokonaisuutena painottamalla ehkäisevää toimintaa. Vantaa käynnistää ehkäisevien perhepalvelujen kehittämisohjelman, jota toteutetaan kaupungin johdolla ja johon kutsutaan mukaan kaupungin eri toimialat, järjestöt ja yritykset. Yhtenä tavoitteena on pilotoida Islannin mallia kansallisena kokeiluna siten, että Vantaan kaupunki sekä vantaalaiset järjestöt ja yritykset toteuttavat yhteisen sateenvarjon alla omia toimenpiteitään. Yhtenä osana tätä kokonaisuutta on jo aloitettu SIB-hanke. Hankkeelle haetaan tukea valtion budjetista. Lisäksi tehdään yhteistyötä pääkaupunkiseudun muiden kuntien kanssa.
- Lapsi- ja perhepalveluja kehitetään osana valtakunnallista ja pääkaupunkiseudun lapsi- ja perhepalvelujen muutostyötä tavoitteena lasten, nuorten ja perheiden kasvava hyvinvointi ja palvelujen vaikuttavuus.
- Lapsiperheiden tukea vahvistetaan kehittämällä monialaista asiakastyötä perhekeskustymallin avulla valtakunnallisen linjauksen mukaisesti.
- Perhepalveluissa edistetään osallisuutta mahdollistavia ja asiakaslähtöisiä työmenetelmiä.
- Palvelualueen johtamisjärjestelmää uudistetaan ja toteutetaan asiakkuusprosessien laaja arviointi.
- Tiedolla johtamisen osaamista vahvistetaan kaikilla johtamistasoilla.
- Vantaan perhepalvelujen tavoitteena on vahvistaa henkilöstön saatavuutta ja pysyvyyttä yhteistyössä kaupungin toimijoiden kanssa.

6.3 Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen 2020

- Lapsiperheiden palvelukokonaisuuksia yhteensovitetään palvelu- ja toimintayksiköiden välisenä yhteistyönä monialaiseen palvelutarpeen arviointiin pohjautuen.
- Turvataan erityistä tukea tarvitsevien lasten moniammatilliset palvelut mm. kehittämällä perhesosiaalityötä.
- Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen saatavuutta ja vaikuttavuutta edistetään poikkihallinnollisen kehittämistyön avulla (pääkaupunkiseudun kunnat, Vantaan kaupungin eri toimialat, HUS ja järjestöt).
- Systeemisen sosiaalityön mukaista työskentelyä jatketaan ja laajennetaan.
- Näyttöön perustuvien toimintamallien osaamista ja käyttöä lapsiperheiden palveluprosessissa vahvistetaan.
- Asumispalvelujen kehittämissuunnitelma laaditaan ja asumispalvelujen kehittämistä jatketaan toimialatasoisesti yhteistyössä vanhus- ja vammaispalvelujen palvelualueen kanssa.
- Terapeuttista vauvaperhetyötä vahvistetaan lisäresursoinnilla ja organisoimalla työtä uudella tavalla.
- Lastensuojelun jälkihuollon palveluja laajennetaan ja toimintatapoja kehitetään palveluyksiköiden sisäisenä ja niiden välisenä yhteistyönä.
- Työikäisten ja syrjäytymisuhan alla olevien sosiaaliohjausta ja neuvontaa vahvistetaan.
- Apotin mahdollistamat asiakkaiden hyvinvointi- ja raportointityökalut vakiinnutetaan tiedolla johtamisen välineiksi.
- Maahanmuuttajapalvelujen toiminnan hallinnollinen organisoituminen arvioidaan ja tehdään toimenpidesuunnitelma huomioiden toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset ja työnjako keskeisten yhteistyökumppaneiden kanssa.
- Palveluostojen laatua ja valvontaa vahvistetaan lisäämällä valvonnan resursointia sekä yhdenmukaistamalla valvonnan prosesseja.
- Asiakaspalveluhankintojen prosessien koordinointia kehitetään ja vahvistetaan yhteistyössä kaupungin ja toimialan hankinta-asiantuntijoiden kanssa.

- Yhteistyössä pääkaupunkiseudun kuntien kanssa selvitetään sosiaalihuollon roolia valtakunnallisessa poikkeusolojen valmiudessa ja arvioidaan sosiaalipäivystyksen organisoituminen Vantaalla.
- Lapset SIB Vantaa -vaikuttavuusinvestointi -hanketta jatketaan.

6.4 Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

Perhepalvelut	TP 2017	TP 2018	KS 2019	TA 2020
Lastensuojelun ja erityistä tukea tarvitsevan lapsen palvelutarpeen arvioinnit valmistuvat 3 kk määräajassa (THL raportointi)	95 %	92 %	100 %	100 %
Ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen hakemukset käsitellään 7 päivässä (THL raportointi)	100 %	100 %	100 %	100 %
Lastensuojelun 0 - 17-vuotiaiden asiakkaiden osuus väestön 0 - 17-vuotiaista	7,8%	8,2%	7,5%	7,5%
Huostaanottojen tarve väestön 0-17 vuotiaissa	0,23%	0,16%	0,16%	0,16%
Lastensuojelun asiakasmäärä, lasta/sosiaalityöntekijä	..	..	..	35
Uusien asiakkaiden palvelut -yksikön asiakaskontaktit/työpanos/työpäivä	..	..	4,2	4,2
Aikuisten sosiaalityön yksikön asiakaskontaktit/työpanos/työpäivä	..	..	4,2	4,2
Nuorten sosiaalityön yksikön asiakaskontaktit/työpanos/työpäivä	..	..	4,2	4,2
Lastensuojelun kotiinvietävät oman tuotannon avohuollon tukitoimet, asiakkaan kanssa vietetty aika kokonaistyöajasta	..	..	50 %	50,0 %
Lapsiperheiden kotipalvelua saavien perheiden määrä	..	..	450	450
Maahanmuuttajapalvelujen kotouttamistyön asiakaskontaktit/työpanos/työpäivä	..	..	3,5	3,5
..= uusi tunnusluku				

7 Vanhus- ja vammaispalvelut

	TP 2018	KS 2019	TA 2020	%	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Tulot	22 653	24 500	23 245	-5,1 %	23 524	23 806	24 092
Menot	-185 163	-187 583	-200 056	6,6 %	-204 057	-208 138	-212 301
Toimintakate	-162 509	-163 083	-176 811	-8,4 %	-180 533	-184 332	-188 209

	TP 2018	KS 2019	TA 2020	%	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Myyntitulot	2 961	3 041	2 874	-5,5 %	2 909	2 944	2 979
Maksutulot	19 415	21 236	20 159	-5,1 %	20 401	20 646	20 893
Tuet	272	200	190	0,0 %	192	194	197
Muut tulot	5	23	22	-3,6 %	22	22	23
Tulot yhteensä	22 653	24 500	23 245	-5,1 %	23 524	23 806	24 092
Henkilöstömenot	-51 259	-62 845	-66 153	5,3 %	-67 476	-68 825	-70 202
Asiakaspalvelujen ostot	-80 872	-76 721	-80 202	4,5 %	-81 806	-83 442	-85 111
Muiden palvelujen ostot	-34 783	-28 410	-33 065	16,4 %	-33 726	-34 401	-35 089
Materiaalin ostot	-2 390	-3 117	-3 159	1,4 %	-3 222	-3 287	-3 353
Avustukset	-7 469	-8 403	-8 919	6,1 %	-9 097	-9 279	-9 465
Vuokrat	-8 166	-7 978	-8 450	5,9 %	-8 619	-8 791	-8 967
Muut menot	-224	-108	-108	0,0 %	-110	-113	-115
Menot yhteensä	-185 163	-187 583	-200 056	6,6 %	-204 057	-208 138	-212 301
Toimintakate	-162 509	-163 083	-176 811	-7,8 %	-180 533	-184 332	-188 209

7.1 Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Vanhus- ja vammaispalvelujen palvelualue vastaa vanhusten ja vammaisten palveluista. Palvelualueen toiminta on organisoitu erityisasumisen, kotona asumisen tuen ja Vantaan sairaalan palveluysiköihin. Asiakasohjaus ja resurssikeskus on keskitetty palvelualueitasoisesti.

Erityisesti yli 75- ja 80-vuotiaiden vantaalaisten määrän nopea lisääntyminen lähivuosina ja turvallisen kotona asumisen ensisijaisuus haastavat palvelualueen koko palveluketjun palvelujen monipuolistamiseen ja sisällölliseen kehittämiseen tuottavuuden lisäämisen rinnalla. Mahdolliset lainsäädännön muutokset (esim. henkilöstömitoituksen nosto) vaikuttavat palvelualueen toimintaan, henkilöstön määrään ja määrärahan tarpeeseen. Henkilöstön liikkuminen asiakkaiden tarpeiden mukaan tulee lisääntymään, mitä helpotetaan käytännön järjestelyin.

Kotona asumisen tuen palveluysikön vastuulle kuuluvat kotihoito, vammaisten päivätoiminta, vanhusten päivätoiminta sekä vammaisten työllistymistä tukevat palvelut. Palvelut järjestetään sekä omana toimintana että ostopalveluina. Palveluysikön tavoitteena on osaltaan tukea ja mahdollistaa kuntalaisten mahdollisimman itsenäinen ja turvallinen toiminta ja kotona asuminen.

Erityisasumisen palveluysikkö järjestää ikääntyneille lyhytaikaishoitoa ja kuntoutusta sekä pitkäaikaista palveluasumista, tehostettua palveluasumista ja laitoshoidtoa. Vammaisille järjestetään asumisvalmennusta sekä tuettua palveluasumista ja tehostettua palveluasumista sekä laitoshoidtoa. Sekä ikääntyneille että vammaisille asiakkaille järjestetään perhehoitoa. Toiminnan keskeisin tavoite on kehittää aktiivista erityisasumista. Palvelut järjestetään sekä omana toimintana että ostopalveluina. Palvelukokonaisuutta täydentää asiakkaan mahdollisuus valita palveluseteli vanhusten tehostettuun palveluasumiseen, tavalliseen palveluasumiseen ja vammaisten asumispalveluihin.

Vantaan sairaalan palveluysikkö vastaa Vantaan perusterveydenhuollon sairaalatoiminnasta. Palveluysikköön kuuluu seitsemän kuntoutusosastoa Katriinan sairaalassa sekä kaksi akuuttigeriatriasta arviointiosastoa ja kotisairaala Peijaksen sairaalassa. Katriinan sairaalassa

toimii Vantaan sairaalaan ja HUS:n geropsykiatrian seitsenpaikkainen yhteistyöosasto. Katriinan sairaalassa toimii kehitysvamma-poliklinikka sekä kuntouttava päiväsairala ja geriatrinen vastaanotto, joiden toiminnan yhdistämistä yhteiseksi polikliiniseksi arviointi- ja kuntoutustoiminnaksi jatketaan. Vantaan sairaala huolehtii terveysasemilla hoidossa olevien potilaiden viikonloppujen haava- ja suonensisäiset antibioottihoidot. Ostopalveluina hankitaan lyhytaikaista sairaalahoidoa ja kuntoutusta.

Palvelualueelle perustetaan yhteensä 76 uutta vakanssia: Hämeenkyllän uuteen vanhusten tehostettuun asumispalveluysikköön 39 vakanssia (lähihoitaja, fysioterapeutti, toiminnanohjaaja, apulaisosastonhoitaja, asumispalvelujen esimies), Myyrinkodin kehitysvammaisten hoitoon/uudet paikat 10 vakanssia (ohjaaja, apulaisosastonhoitaja), erityisasumisen lakisääteiseen valvontaan kolme vakanssia (laatukoordinaattori, laatuasiantuntija/laatukoordinaattori), kuljetuspalveluihin kaksi vakanssia (palveluohjaaja), kotihoitona asumisen tukemiseen/kotihoitoon yhdeksän vakanssia (lähihoitaja, sairaanhoitaja), asiakasohjaukseen lakisääteisen omatyöntekijän täyttämiseen seitsemän vakanssia (sosiaalityöntekijä, erityissosiaalihojaaja), resurssikeskukseen kaksi vakanssia (palveluohjaaja, asiakasneuvoja) sekä vanhusten päivätoimintaan neljä vakanssia (ohjaaja).

7.2 Palvelualueen keskeiset tavoitteet

- Palvelujen asiakaslähtöisyyden ja laadun varmistaminen.
- Kotona asumisen edellytyksien parantaminen.
- Työhyvinvoinnin tukeminen hyvän esimiestyön ja toimivan työyhteisön tuella.
- Henkilöstön ja muiden resurssien tarpeenmukaisen käytön lisääminen.

7.3 Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen 2020

Palvelujen asiakaslähtöisyyden ja laadun varmistaminen:

- Osallistutaan Apotti-järjestelmän jatkokehittämiseen. Potilas- ja asiakastietojärjestelmä Apottia hyödynnetään johtamisessa ja kehittämissä.
- Toimintaa kehitetään hyödyntäen mm. Lean-menetelmän työkaluja ja toimintamalleja. Yhteistyötä naapurikuntien kanssa tiivistetään yhteisten toimintamallien ja parhaiden käytäntöjen hyödyntämiseksi.
- Tuottavuutta ja asiakaslähtöisyyttä parannetaan edelleen toimintatapoja kehittämällä. Varmistetaan, että sisäiset ja ulkoiset prosessit on kuvattu ja että työn organisointi on sujuvaa.
- Oikeanlainen palvelu/hoito ja tukipalvelut oikealle asiakkaalle oikeaan aikaan. Asiakkaiden muuttuviin palvelutarpeisiin vastataan jatkuvan palvelutarpeen arvioinnin avulla.
- Asiakkaiden sujuva palveluketju sekä palaaminen kevyempien palvelujen piiriin ja/tai raskaamman hoidon välttäminen onnistuu mm. kotikuntoutuksen, valmennuksen ja tehokuntoutuksen sekä uuden kotihoiva -mallin avulla. Lisäksi mahdollistetaan erilaisia palvelumuotoja myös raskaampiin hoitoisuusluokkiin (mm. perhehoidon kehittäminen ja laajentaminen).
- Asiakassegmentointia hyödynnetään palvelujen kohdentamisessa, esim. palvelusetelin hyödyntäminen tilapäisten ja vähän palveluja saavien asiakkaiden palvelutuotannossa.
- Asiakaslähtöisyyttä lisätään kehittämällä toimintamalleja asiakkaan/potilaan ja omaisen osallisuuden lisäämiseksi sekä kehitetään toimintamalleja asiakaspalautteen keräämiseksi ja hyödyntämiseksi.
- Yhdenmukaistetaan hankintakäytänteitä ja vahvistetaan osto- ja hankintakäytänteiden osaamista.
- Laadunvalvontatyön kehittämistä jatketaan ja vahvistetaan yhdenmukaisilla toimintakäytänteillä mm. ohjaus- ja valvontakäynneillä. Palvelujen laadunhallintaa kehitetään oman toiminnan auditoinnin ja ostopalvelujen yhteistyönä. Laadunvalvontatyön tulee pysyä vähintään vuoden 2019 tasolla.
- Kehitysvammaisten asumisen uuden sopimuskauden valmistelu v. 2019-2020 aikana. Kilpailutus toteutetaan mm. palvelumuotoilua ja asiakaslähtöistä

toimintatapaa hyödyntäen. Asiakkaalla on oikeus asua entisessä asunnossaan kilpailutuksen jälkeenkin. Uudet sopimukset astuvat voimaan vuoden 2021 alusta.

- RAI-arviointien kattavuutta lisätään. RAI-laatumoduulin avulla johdetaan ja parannetaan RAI-arviointien luotettavuutta ja hyödynnettävyyttä.
- Sairaalan eri profiilien mukaisten potilasryhmien hoitoa ja hoidon laatua kehitetään yhteistyössä erikoissairaanhoidon ja muiden hoitoketjun toimijoiden kanssa. Varmistetaan erikoislääkärikonsultaatioiden jatkuminen ja suunnitellaan ortopedian ja plastiikkakirurgisten konsultaatioiden järjestämistä HUS:n kautta.

Kotona asumisen edellytyksien parantaminen:

- Palvelujen kasvavaan kysyntään vastataan uudistamalla toimintatapoja, nostamalla tuottavuutta, lisäämällä palvelusetelin käyttöä ja hyödyntämällä ostopalveluja.
- Uudenlaisia palvelumuotoja pilotoidaan ja edelleen kehitetään. Sähköistä asiointia ja teknologisia ratkaisuja edistetään.
- Moniammatillisella ja tavoitteellisella kuntoutuksella palvelujen piirissä oleville mahdollistetaan kotona asuminen tai sinne palaaminen.
- Yksinäiset vanhukset Vantaalla -selvityksen esiin tuomiin haasteisiin vastataan kehittämällä selvityksen esiin nostamia toimenpiteitä.

Työhyvinvoinnin tukeminen hyvän esimiestyön ja toimivan työyhteisön tuella:

- Osaavalla ja osallistavalla johtamisella kehitetään henkilöstön työhyvinvointia ja henkilöstön mahdollisuuksia osallistua oman työn kehittämiseen.
- Työyhteisön toimintaa tuetaan yhteneväisten toimintatapojen kehittämisellä ja jalkauttamisella sekä kattavalla ja systemaattisella perehdytyksellä.
- Apotin tuottamalla tiedolla varmistetaan asiakastyön laadun ja optimaalisen työnjaon toteutuminen sekä henkilöstön osallistuminen työn kehittämiseen.
- Johtamisjärjestelmän rakenteet jalkautetaan palveluyksiköihin. Johdon, esimiesten ja henkilöstön tehtävät ja vastuut ovat selkeät. Johtamisjärjestelmän asiakaslähtöinen toiminta varmistetaan esimerkiksi päivittäisjohtamisen tauluilla sekä vakioidulla kuukausittaisella raportoinnilla.
- Ostopalvelujen organisointi ja palvelujen valvonta palvelualueella selvitetään ja tarvittavat toimenpiteet toteutetaan.
- Positiivista työnantajakuva vahvistetaan hyödyntämällä eri viestintäkanavia.

Henkilöstön ja muiden resurssien tarpeenmukaisen käytön lisääminen:

- Resurssikeskuksen toiminta vakiinnutetaan ja kehittäminen jatkuu edelleen. Resurssikeskuksen toiminnalla haetaan henkilöstötuottavuutta, työhyvinvointia, korkeampaa asiakas- ja potilasturvallisuutta sekä laadukkaampia palveluja kuntalaisille.
- Apotin tuottamaa tietoa optimaalisesta resurssien toteutumisesta ja käytöstä hyödynnetään. Välittömän asiakasajan lisääminen kaikissa ammattiryhmissä.
- Suunnitelmallista ja ennakoivaa rekrytointia vahvistetaan.
- Tilojen tehokasta ja järkevää käyttöä kehitetään edelleen.

7.4 Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

Vanhus- ja vammaispalvelut	TP 2017	TP 2018	KS 2019	TA 2020
75+ kotona asuvien osuus väestöstä	93,0 %	93,1 %	93,4 %	93,4 %
Omaishoidontuen peittävyys 75-v / 75+ väestö, 31.12	3,0 %	2,4 %	2,8 %	2,8 %
Säännöllisen kotihoidon piirissä 75 täyttäneitä/75+ väestö 31.12	8,7 %	8,4 %	9,0 %	9,0 %
Kotihoidon välitön työaika, % työajasta, lh	..	43 %	..	60 %
Hoiva-asumisen paikat/75 vuotta täyttänyt väestö, %	9,3 %	9,1 %	8,9 %	8,6 %
Terveyskeskussairaalan hoitojakso/sairaansija	16,8	16,5	17,5	17,7
Terveyskeskussairaala, kotiutusprosentti	72 %	73 %	..	75 %
Tuetusti ja ohjatusti asuvien osuus kehitysvammaisten asumispalveluissa	36,4 %	36,7 %	37,0 %	38,0 %

Sosiaali ja terveydenhuollon toimialan tuloskortti 2020							
Tavoite nro	Toimialan tavoite	Toimenpide	Tavoitteen mittari(t)	Mittarin lähtötaso, v:n 2018 loppu	Mittarin tavoitetaso 2020	Vastuuhenkilö	Tavoitteen toteutumista uhkaavat riskitekijät
Turvaamme talouden tasapainon							
1	Tulosalueiden menot toteutuvat enintään talousarvion mukaisina	Talouden kuukausittainen seuranta organisaation eri tasoilla, tuottavuuden lisääminen ja tarvittaessa toiminnan sopeuttaminen	TA 2020 toteutuminen	Talousarvio 2020	Oman toiminnan menot toteutuvat enintään talousarvion 2020 mukaisesti	tulosaluejohtajat	Palvelujen kysyntä ylittää käytettävissä olevat resurssit.
Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien							
2	Palveluja keskitetään hyväksytyn palveluverkkosuunnitelman mukaisesti	Palveluverkkosuunnitelmaa edistetään yhteistyössä tilakeskuksen kanssa	Tikkurilan hyvinvointikeskuksen ja Tikkurilan vanhustenkeskuksen suunnittelu etenee suunnitellun aikataulun mukaisesti	Palveluverkkosuunnitelma v. 2018 - 2027 (kv 24.9.2018)	Hankesuunnittelu käynnistyy 2020	kaikki tulosalueet, talha raportoi	Kansalliset ratkaisut poikkeavat suunnitellusta
Lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa							
3	Sujuvalla ja joustavalla palvelutarjonnalla tuetaan kaupungin veto- ja pitovoimaisuutta	Valmiutta muutoksiin ja uudistuksiin lisätään mm. data-analytiikkaa ja lean-menetelmiä hyödyntäen	Asiakastytyväisyys	V. 2019 asiakastytyväisyyskyselyn tulokset	Asiakastytyväisyyskyselyn tulosten perusteella määritetyt kehittämistoimenpiteet toteutettu	tulosaluejohtajat	Asiakaspaine vähentää mahdollisuuksia kehittämistyöhön
Edistämme asukkaiden hyvinvointia							
4	Lastensuojeluilmoituksen jälkeisellä nopeasti tarjottavalla tuella saadaan vähennettyä huostaanottojen määrää	Varhaisen tuen palveluja ja lastensuojelu-ilmoituksen jälkeistä prosessia kehitetään ehkäisemään raskaiden palvelujen tarvetta	Huostaanottojen tarve vähenee	Vuoden aikana huostaanotettu 0,20 % Vantaan 0-17 -vuotiaista	Huostaanotettu vähemmän kuin 0,20 % Vantaan 0-17 -vuotiaista	kaikki tulosalueet, perhepalvelut raportoi	Perheiden tilanteiden kriisiytyminen, kaupungin ehkäisevien palvelujen toimet eivät kohdennu oikein.
5	Nykyistä suurempi osa ikääntyneistä asuu toimintakykyisenä kotona	Palveluja kehitetään tukemaan ikääntyneiden kotona asumista ja toimintakykyisyyttä	Omassa kodissa ilman palvelutarvetta tai kotihoidon turvin asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa	93,1 %	93,4 %	vanhus- ja vammais-palvelut	Muistisairaiden määrän ennakoitua suurempi kasvu. Kotiin tuotavat palvelut eivät ole riittäviä.
6	Kotoutumisen onnistuminen Vantaalla varmistetaan	Kotoutumissuunnitelmat laaditaan perheille ja työvoiman ulkopuolella oleville viipumättä ja arvioidaan vuosittain	Maahanmuuttajapalveluissa seurataan vuoden 2019 aikana oleskeluluvan saaneiden ja kotouttamispalvelujen piiriin tulleiden uusien työikäisten asiakkaiden osalta: - osallistunut suomen kielen koulutukseen - oma vuokrasopimus - työllistyminen	Lähtötasoa ei käytettävissä uusien asiakkaiden osalta v. 2019.	Tavoitetaso: - osallistunut suomen kielen koulutukseen: 92 % - oma vuokrasopimus: 91 % - työllistyminen: 5 % kaikki, 4 % naiset	perhepalvelut	Hallitsematon maahanmuutto. Kotouttamislainsäädäntö ja paikalliset tarpeet eivät tue toisiaan; yrittäjille ei luoda motivaatiota työllistää kotoutettavia
7	Lasten ja lapsiperheiden terveys- ja hyvinvointieroja kavennetaan	Toteutetaan kaupungin hyvinvointiohjelman, myönteisen erityiskohtelun ohjelman ja ennalta ehkäisevän lastensuojelun toimenpiteitä	Kaupungin ohjelmatasoisten toimenpiteiden toteuttaminen toimialan osalta	Hyvinvointiohjelman ja myönteisen erityiskohtelun ohjelman toimenpiteet määritelty	Ohjelmien mukaiset toimenpiteet toteutettu tulosalueilla. Tulosalueet raportoivat tehdyistä toimenpiteistä.	tulosaluejohtajat	Toimenpiteet eivät kohdennu oikein tavoitteen saavuttamiseksi.
	Vaikutusten ennakoarviointi	Kehitetään ja juurrutetaan vaikutusten	Vaikutusten ennakoarvioinnin	Toimialan linjaukset v. 2016	Vaikutusten ennakoarvioinnin	tulosalue-	Toimintakäytäntöjen hidas

Tavoite nro	Toimialan tavoite	Toimenpide	Tavoitteen mittari(t)	Mittarin lähtötaso, v:n 2018 loppu	Mittarin tavoitetaso 2020	Vastuuhenkilö	Tavoitteen toteutumista uhkaavat riskitekijät
Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä							
9	Apotin toiminta vakiinnutetaan	Vakiinnutetaan järjestelmän pääkäyttäjäpalvelujen, kehittämis- palvelujen ja koulutuspalvelujen prosessit toiminnan sujuvuuden tukemiseksi	Apotin toiminnan vakiinnuttaminen toimivien tukiprosessin avulla	Tuotannon aikainen organisaatio muodostettu v. 2019 alussa	Toimintaa tukevat järjestelmän pääkäyttäjäpalvelujen, kehittämispalvelujen ja koulutuspalvelujen prosessit vakiintuneet	talha	Järjestelmän laajentamisen aiheuttama työpaine
10	Tiedolla johtamista kehitetään	Valmistellaan data-analytiikan työkalut tietojohdamisen vahvistamiseksi toimialalla ja tulosalueilla	Analysoitu tieto tehtäväalueesta lisääntyy hyödyntämällä kehitettyjä data-analytiikan työkaluja johtamisen tukena	Toimialan sisällä käytettävissä vähän data-analytiikan työkaluja	Analysoitua tietoa käytetään johtamisen tukena kaikilla tulosalueilla	talha	Raportointitiedon puutteet
11	Terveysasemien vastaanotolle pääsy nopeutuu	- Parannetaan asiakasohjausta puhelinpalvelun vastuulääkärin avulla - Asiakassegmentointia kehitetään	Odotusaika terveysaseman lääkärin vastaanotolle kiireettömässä asiassa (3. vapaa aika lääkärille T3, mediaani, vrk)	27 vrk (potilaat joilla omalääkäri)	14 vrk (odotusaika mitataan jatkossa myös potilailta, joilla ei omalääkäriä)	terveys- palvelut	Palveluntarpeen lisääntyminen. Henkilöstön saatavuus ja pysyvyys.
12	Sähköisten asiointikanavien käyttö lisääntyy ja puhelinpalvelut paranevat	Panostetaan toimialan puhelinpalvelujen toimivuuteen, tiedotetaan uusista sähköisistä asiointikanavista	Sosiaali- ja terveyspalvelujen puhelinpalvelut paranevat - vammaisten asiakasohjauksen neuvontapuhelin - perhepalvelujen sosiaalineuvonta - terveyspalvelujen keskitetyn puhelinpalvelun keskimääräinen vastausaika - Sähköinen hoidon tarpeen arviointi, lkm - Sähköisen asiakasportaali Maisan kävijämäärä	- vammaisten asiakasohjauksen neuvontapuhelin, lähtötaso 4 min - perhepalvelujen sosiaalineuvonta, ei lähtötasoa - Terveyspalvelujen keskitetty puhelinpalvelu: a) suorien puhelujen odotusaika, lähtötaso 13 min b) takaisinsoittojen odotusaika, lähtötaso 99 min - Sähköisen hoidon tarpeen arviointi, lähtötaso 3 145 kpl iiii - Maisan kävijämäärä (eri asiakkaat), ei käytössä v. 2018 iii	- Vammaisten asiakasohjauksen neuvontapuhelin; odotusaika alle 4 min - perhepalvelujen sosiaalineuvonta, tavoitetaso alle 5 min - Terveyspalvelujen keskitetty puhelinpalvelu: a) suorien puhelujen odotusaika (min, ka) tavoite 5min b) takaisinsoittojen odotusaika (min, ka) tavoite 60min - Sähköisen hoidon tarpeen arvioinnin määrä kasvaa - Maisan kävijämäärä (eri asiakkaat), vähintään 40 000	tulosalue- johtajat	Asiakaspaineen ennustamaton kasvu
Johdamme uudistuen ja osallistuen							
13	Osallistutaan Uusi Vantaa - organisaation rakentamiseen ja sote-uudistuksen valmisteluun	Valmistellaan toimialan hallintoa koskevat Uusi Vantaa -organisaatioon liittyvät muutokset toimeenpantaviksi v. 2021 alussa, ja osallistutaan sote-uudistuksen valmisteluun.	Toimialan hallintoa koskevien muutosten valmistelu toimeenpantavaksi Uusi Vantaa - linjusten mukaisesti. Osallistuminen sote-uudistuksen valmisteluun tulevien linjausten edellyttämin tavoin.	Kaupunkitasoiset Uusi Vantaa - linjaukset tehty. Hallitusohjelman linjaukset sote-uudistuksesta ja Uudenmaan sote-erilliskäytännön selvitystyöstä.	- Toimialalta edellytetyt muutokset valmisteltu toimeenpantavaksi v. 2021 alussa - Osallistuttu sote-uudistuksen valmisteluun vantaalaisten palvelut turvaten.	talha	Päätöksenteon puuttuminen
14	Työhyvinvointia tuetaan jaksamisen, pysyvyyden ja onnistuneen rekrytointin varmistamiseksi	- Terveysturvallisuusjohtamisen toimintamalleja käytetään aktiivisesti. - Tuunatun työn hyödyntämistä tuetaan. - Terveysperusteiset uudelleen sijoitukset onnistuvat, työssäjaksamisen	- terveysperusteiset poissaolot - vakanssien täyttöaste - tuunatun työn päivät lähtövaihtuvuus - työyhteisön tavoitteellisuus/Kunta 10	- terveysperusteiset poissaolot 5,78 % - vakanssien täyttöaste, lähtötaso 95 % - tuunatun työn päiviä 972 - lähtövaihtuvuus 10,23 %	- terveysperusteiset poissaolot vähenevät 0,2 % - vakanssien täyttöaste vähintään 95 % - tuunatun työn päivät, vähintään 1050 päivää/vuosi.	kaikki tulosalueet, talha raportoi	Kansalliset muutokset kuormittavat työyhteisöjä ennakoimattomalla tavalla, rekrytointikilpailu osaavasta työvoimasta kasvaa entisestään.